O texto desta página na língua original pl foi recentemente alterado. A tradução deste texto para português está em curso.

polaco

Swipe to change

Platobná neschopnosť

Polónia

1 Proti komu je možné podať návrh na začatie insolvenčného konania?

V Poľsku sa insolvenčné konanie v zmysle článku 1 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/848 z 20. mája 2015 o insolvenčnom konaní (prepracované znenie) riadi dvoma zákonmi:
zákonom z 28. februára 2003 – zákon o konkurze [*Prawo upadłościowe*, Zbierka zákonov (*Dziennik Ustaw*) 2016, č. 2171], ďalej len „zákon o konkurze“,
zákonom z 15. mája 2015 – zákon o reštrukturalizácii (*Prawo restrukturyzacyjne*, Zbierka zákonov 2016, č. 1574) – ďalej len „zákon o reštrukturalizácii“.
Ustanoveniami zákona o konkurze sa upravuje likvidácia v prípade platobnej neschopnosti, t. j. „konkurz“ (*upadłość*). Zákonom o reštrukturalizácii sa upravuje reštrukturalizácia týkajúca sa rizika platobnej neschopnosti, t. j. „konanie o schválení vyrovnania“ (*postępowanie o zatwierdzenie układu*, články 210 – 226), „zrýchlené konanie o vyrovnaní“ (*przyspieszone postępowanie układowe*, články 227 – 264), „konanie o vyrovnaní“ (*postępowanie układowe*, články 267 – 282) a „konanie o náprave“ (*postępowanie sanacyjne*, články 283 – 323).
Cieľom **konkurzného konania** je v čo najväčšej miere uspokojiť pohľadávky veriteľov a v prípade, že je to primerane možné, zachovať existenciu podniku dlžníka. Konanie sa začína výlučne na základe žiadosti a pozostáva z dvoch fáz: konanie o vyhlásení konkurzu a konanie po vyhlásení konkurzu.
Konanie o schválení vyrovnania umožňuje dlžníkovi samostatne, bez účasti súdu dosiahnuť vyrovnanie zhromaždením hlasov veriteľov. Takéto konanie možno začať, ak sporné pohľadávky, z ktorých veriteľom vyplýva právo hlasovať o vyrovnaní, nepresahujú 15% všetkých pohľadávok, z ktorých veriteľom vyplýva právo hlasovať o vyrovnaní.
Zrýchlené konanie o vyrovnaní umožňuje dlžníkovi dosiahnuť vyrovnanie po vypracovaní zoznamu pohľadávok a jeho zjednodušenom schválení. Takéto konanie sa môže uskutočniť, ak sporné pohľadávky, z ktorých veriteľom vyplýva právo hlasovať o vyrovnaní, nepresahujú 15% všetkých pohľadávok, z ktorých veriteľom vyplýva právo hlasovať o vyrovnaní.
Konanie o vyrovnaní umožňuje dlžníkovi dosiahnuť vyrovnanie po vypracovaní zoznamu pohľadávok a jeho schválení. Takéto konanie sa môže uskutočniť, ak sporné pohľadávky, z ktorých veriteľom vyplýva právo hlasovať o vyrovnaní, nepresahujú 15% všetkých pohľadávok, z ktorých veriteľom vyplýva právo hlasovať o vyrovnaní.
Konanie o náprave umožňuje dlžníkovi prijať nápravné opatrenia (zamerané na reorganizáciu podniku dlžníka) a dosiahnuť vyrovnanie po vypracovaní a schválení zoznamu pohľadávok. Nápravné opatrenia zahŕňajú právne a praktické opatrenia zamerané na zlepšenie ekonomickej situácie dlžníka a na obnovenie jeho schopnosti plniť si svoje záväzky, pričom ho zároveň chránia pred exekúciou.
Konkurzné konanie možno viesť proti podnikateľovi. Podľa článku 431 poľského Občianskeho zákonníka (*kodeks cywilny*) je podnikateľom fyzická osoba, právnická osoba alebo organizačná jednotka bez právnej subjektivity, ktorej sa právna spôsobilosť udeľuje právnymi predpismi, vykonávajúca podnikateľskú alebo odbornú činnosť vo vlastnom mene.
Návrh na vyhlásenie konkurzu môže podať dlžník a každý z jeho osobných veriteľov.
Konkurzné konanie možno viesť aj proti:
spoločnostiam s ručením obmedzeným a akciovým spoločnostiam, ktoré nevykonávajú podnikateľskú činnosť;
spoločníkom v obchodných partnerstvách, ktorí celým svojím majetkom neobmedzene ručia za splnenie svojich záväzkov;
spoločníkom v partnerstve.
Konkurzné konanie možno viesť aj proti fyzickým osobám, ktoré nevykonávajú podnikateľskú činnosť (článok 4911 a nasl. zákona o konkurze). Takéto konanie sa vedie len na žiadosť dlžníka, ak dlžník nie je bývalý podnikateľ, v takom prípade môže návrh na vyhlásenie konkurzu podať aj veriteľ, a to do jedného roka po výmaze podnikateľa z príslušného registra.
Reštrukturalizácia sa môže **začať** vo vzťahu k:
podnikateľom v zmysle článku 431 Občianskeho zákonníka;
spoločnostiam s ručením obmedzeným (*spółka z ograniczoną odpowiedzialnością*) a akciovým spoločnostiam (*spółka akcyjna*), ktoré nevykonávajú podnikateľskú činnosť;
spoločníkom v obchodných partnerstvách (*osobowa spółka handlowa*), ktorí celým svojím majetkom neobmedzene ručia za splnenie svojich záväzkov;
spoločníkom v partnerstve (*spółka partnerska*).
Reštrukturalizácia sa nevedie vo vzťahu k fyzickým osobám, ktoré nevykonávajú podnikateľskú činnosť. Reštrukturalizácia sa vedie len na žiadosť dlžníka s výnimkou konania o náprave, ktoré možno začať aj na žiadosť veriteľa, ak je dlžník platobne neschopný.
Konanie o schválení vyrovnania umožňuje dlžníkovi samostatne, bez účasti súdu dosiahnuť vyrovnanie zhromaždením hlasov veriteľov. Takéto konanie sa môže uskutočniť, ak sporné pohľadávky, z ktorých veriteľom vyplýva právo hlasovať o vyrovnaní, nepresahujú 15% všetkých pohľadávok.
Zrýchlené konanie o vyrovnaní umožňuje dlžníkovi dosiahnuť vyrovnanie po vypracovaní zoznamu pohľadávok a jeho zjednodušenom schválení. Takéto konanie sa môže uskutočniť, ak sporné pohľadávky, z ktorých veriteľom vyplýva právo hlasovať o vyrovnaní, nepresahujú 15% všetkých pohľadávok, z ktorých veriteľom vyplýva právo hlasovať o vyrovnaní.
Konanie o vyrovnaní umožňuje dlžníkovi dosiahnuť vyrovnanie po vypracovaní zoznamu pohľadávok a jeho schválení. Takéto konanie sa môže uskutočniť, ak sporné pohľadávky, z ktorých veriteľom vyplýva právo hlasovať o vyrovnaní, nepresahujú 15% všetkých pohľadávok, z ktorých veriteľom vyplýva právo hlasovať o vyrovnaní.
Konanie o náprave umožňuje dlžníkovi prijať nápravné opatrenia (zamerané na reorganizáciu podniku dlžníka) a dosiahnuť vyrovnanie po vypracovaní a schválení zoznamu pohľadávok. Nápravné opatrenia zahŕňajú právne a praktické opatrenia zamerané na zlepšenie ekonomickej situácie dlžníka a na obnovenie jeho schopnosti plniť si svoje záväzky, pričom ho zároveň chránia pred exekúciou.

Konkurzné konanie možno viesť proti podnikateľovi. Podľa článku 431 poľského občianskeho zákonníka je podnikateľom fyzická osoba, právnická osoba alebo organizačná jednotka bez právnej subjektivity, ktorej sa právna spôsobilosť udeľuje právnymi predpismi, vykonávajúca podnikateľskú alebo odbornú činnosť vo vlastnom mene.
Okrem toho možno konkurzné konanie viesť aj proti:
spoločnostiam s ručením obmedzeným a akciovým spoločnostiam, ktoré nevykonávajú podnikateľskú činnosť;
spoločníkom v obchodných partnerstvách, ktorí celým svojím majetkom neobmedzene ručia za splnenie svojich záväzkov;
spoločníkom v partnerstve.
Konanie o vyhlásení konkurzu možno viesť aj proti fyzickým osobám, ktoré nevykonávajú podnikateľskú činnosť (články 4911 a nasl. zákona o konkurze).
Reštrukturalizácia sa môže začať vo vzťahu k:
podnikateľom v zmysle zákona z 23. apríla 1964 – Občiansky zákonník (*kodeks cywilny*, Zbierka zákonov 2016, položky 380 a 585), ďalej len „Občiansky zákonník“;
spoločnostiam s ručením obmedzeným (*spółka z ograniczoną odpowiedzialnością*) a akciovým spoločnostiam (*spółka akcyjna*), ktoré nevykonávajú podnikateľskú činnosť;
spoločníkom v obchodných partnerstvách (*osobowa spółka handlowa*), ktorí celým svojím majetkom neobmedzene ručia za splnenie svojich záväzkov;
spoločníkom v partnerstve (*spółka partnerska*).
Reštrukturalizácia sa nevedie vo vzťahu k fyzickým osobám, ktoré nevykonávajú podnikateľskú činnosť. Reštrukturalizácia sa vedie len na žiadosť dlžníka s výnimkou konania o náprave, ktoré možno začať aj na žiadosť veriteľa, ak je dlžník platobne neschopný.

2 Aké sú podmienky na začatie insolvenčného konania?

Konkurzné konanie sa začína voči dlžníkovi, ktorý sa stal platobne neschopným (článok 10 zákona o konkurze).
Dlžník je platobne neschopný, ak nie je schopný plniť svoje finančné záväzky v čase ich splatnosti. Dlžník sa považuje za neschopného plniť svoje finančné záväzky, ak sú viac ako tri mesiace po lehote splatnosti. Dlžník, ktorý je právnická osoba alebo organizačná jednotka bez právnej subjektivity s právnou spôsobilosťou udelenou podľa osobitného legislatívneho aktu, je platobne neschopný aj vtedy, keď sú jeho finančné záväzky vyššie ako hodnota jeho majetku a tento stav trvá dlhšie ako 24 mesiacov. Súd môže zamietnuť návrh na vyhlásenie konkurzu, ak neexistuje krátkodobé riziko, že dlžník nebude schopný plniť svoje finančné záväzky v čase ich splatnosti.
Reštrukturalizácia sa môže **začať** vo vzťahu k platobne neschopnému dlžníkovi alebo dlžníkovi, ktorému hrozí platobná neschopnosť. Platobne neschopný dlžník je dlžník, ktorý je platobne neschopný v zmysle článkov 10 a 11 zákona o konkurze. Dlžník, ktorému hrozí platobná neschopnosť, je dlžník, o ktorom možno na základe jeho ekonomickej situácie usúdiť, že sa v krátkom čase môže stať platobne neschopným.
Súd odmietne začať reštrukturalizáciu, ak by spôsobila ujmu veriteľom.
V zákone o reštrukturalizácii sa okrem toho stanovujú konkrétne podmienky na začatie každého druhu reštrukturalizácie.
Konanie o schválení vyrovnania a zrýchlené konanie o vyrovnaní sa môžu uskutočniť, ak sporné pohľadávky, z ktorých veriteľom vyplýva právo hlasovať o vyrovnaní, nepresahujú 15% všetkých pohľadávok, z ktorých veriteľom vyplýva právo hlasovať o vyrovnaní.
Konanie o vyrovnaní a konanie o náprave sa môžu uskutočniť, ak sporné pohľadávky, z ktorých veriteľom vyplýva právo hlasovať o vyrovnaní, presahujú 15% všetkých pohľadávok, z ktorých veriteľom vyplýva právo hlasovať o vyrovnaní. Súd navyše odmietne začať takéto konanie, ak neexistujú žiadne dôkazy *prima facie o* tom, že dlžník bude schopný uhradiť trovy konania a záväzky, ktoré budú vznikať priebežne po otvorení konania.

3 Ktorý majetok tvorí súčasť konkurznej podstaty? Ako sa nakladá s majetkom, ktorý dlžník nadobudne alebo mu pripadne po začatí insolvenčného konania?

Konkurzná podstata v konkurznom konaní zahŕňa majetok vo vlastníctve úpadcu v deň vyhlásenia konkurzu, ako aj majetok, ktorý táto osoba nadobudne v priebehu *konkurzného konania (článok 62 zákona o konkurze). Výnimky z tohto pravidla sa* uvádzajú v článkoch 63 – 67a zákona o konkurze.
Konkurzná podstata nezahŕňa majetok vylúčený z exekúcie podľa zákona zo 17. novembra 1964 – Občiansky súdny poriadok (Zbierka zákonov 2016, položky 1822, 1823, 1860 a 1948), odmenu za prácu úpadcu v časti, ktorá nepodlieha zablokovaniu, sumu získanú vymáhaním záložného práva alebo hypotekárneho úveru, ak bol úpadca správcom záložného práva alebo hypotekárneho úveru v časti, ktorá na základe dohody o správe patrí iným veriteľom.
Okrem toho sa na základe uznesenia schôdze veriteľov môže z konkurznej podstaty vylúčiť ďalší majetok úpadcu.
Z konkurznej podstaty je vylúčený aj majetok určený na pomoc zamestnancom úpadcu a ich rodinám vo forme peňažných prostriedkov na samostatnom účte fondu sociálnych dávok spoločnosti zriadenom podľa ustanovení o fonde sociálnych dávok spoločnosti spolu so sumami, ktoré sa majú na tento účel zaplatiť po vyhlásení konkurzu vrátane splátok úverov na bývanie, platieb bankových úrokov vyplývajúcich z peňažných prostriedkov v držbe fondu a poplatkov vybraných od osôb využívajúcich sociálne služby a dávky financované z tohto fondu a organizované úpadcom.
V rámci reštrukturalizácie majetok zahrnutý do vyrovnania zahŕňa majetok používaný na činnosť podniku a majetok vo vlastníctve dlžníka (články 240, 273 a 294 zákona o reštrukturalizácii).

4 Aké právomoci má dlžník, resp. správca?

V konkurznom konaní (konanie zamerané na likvidáciu majetku dlžníka) sa dlžník zbavuje práva spravovať svoj majetok. Správu majetku (konkurznej podstaty) prevezme správca (*syndyk*). Správca preberá aj ďalšie povinnosti súvisiace s činnosťou podniku dlžníka – riadenie spoločnosti, plnenie ohlasovacích povinností atď.
Dlžník zostáva účastníkom konkurzného konania a môže napadnúť niektoré súdne rozhodnutia vydané v priebehu tohto konania, t. j. rozhodnutia týkajúce sa vylúčenia majetku z konkurznej podstaty a odmeny správcu.
V rámci reštrukturalizácie sa právomoci dlžníka a správcu líšia podľa druhu konania.
V konaní o schválení vyrovnania môže dlžník vykonávať všetky činnosti s výnimkou obdobia medzi dňom vydania rozhodnutia o schválení vyrovnania a dňom, keď sa toto rozhodnutie stane právoplatným. Počas tohto obdobia sa uplatňujú rovnaké pravidlá ako v zrýchlenom konaní o vyrovnaní, t. j. dlžník môže vykonávať bežné činnosti riadenia. Pri iných činnostiach než bežné riadenie sa vyžaduje súhlas orgánu dohľadu nad vyrovnaním.
V zrýchlenom konaní o vyrovnaní a konaní o schválení vyrovnania môže dlžník vykonávať bežné činnosti riadenia; pri iných činnostiach ako bežnom riadení sa vyžaduje súhlas súdneho orgánu dohľadu, ak sa nevyžaduje súhlas výboru veriteľov.
V konaní o náprave sa dlžník zbavuje práva riadenia a činnosti vykonáva správca, pokiaľ sa nevyžaduje súhlas výboru veriteľov.

5 Za akých podmienok je možné uplatniť započítanie?

V konkurznom konaní možno pohľadávky úpadcu *započítať* proti pohľadávkam veriteľa, ak obidve pohľadávky existovali v deň vyhlásenia konkurzu, aj keď jedna z nich ešte nebola splatná (článok 93 zákona o konkurze).
Započítanie pohľadávky nie je prijateľné, ak veriteľ úpadcu získal pohľadávku postúpením alebo potvrdením po vyhlásení konkurzu alebo ju nadobudol v priebehu 12 mesiacov pred vyhlásením konkurzu, pričom vedel, že existujú dôvody na vyhlásenie konkurzu, pokiaľ nadobudnutie nesúviselo so splatením dlhu, za ktorý bola zodpovedná nadobúdajúca strana (bez ohľadu na to, či ide o osobnú zodpovednosť alebo zodpovednosť krytú určitým majetkom). (Článok 94 zákona o konkurze)
Započítanie pohľadávok nie je prijateľné, ak sa veriteľ stal dlžníkom úpadcu po dni vyhlásenia konkurzu (článok 95 zákona o konkurze).

Veriteľ, ktorý si chce uplatniť právo na *započítanie pohľadávok,* predloží na tento účel vyhlásenie, a to najneskôr v deň prihlásenia pohľadávky (článok 96 zákona o konkurze).

V rámci reštrukturalizácie sú všeobecné pravidlá na započítanie vzájomných pohľadávok obmedzené takto:

veriteľ sa stal dlžníkom dlžníka po dni, keď sa začala reštrukturalizácia;

po začatí reštrukturalizácie sa dlžník dlžníka, ktorý podlieha reštrukturalizácii, stal jeho veriteľom prostredníctvom nadobudnutia, postúpenia alebo potvrdenia pohľadávky, ktorá vznikla pred dňom začatia reštrukturalizácie.

Vzájomné pohľadávky možno započítať, ak bola pohľadávka nadobudnutá v dôsledku splácania dlhu, za ktorý bola nadobúdajúca strana zodpovedná (osobná zodpovednosť alebo zodpovednosť krytá určitým majetkom) a ak sa nadobúdajúca strana stala zodpovednou za dlh pred dňom podania žiadosti o zrýchlené konanie o vyrovnaní.

Veriteľ, ktorý chce využiť *započítanie pohľadávok* v reštrukturalizácii, predloží na tento účel vyhlásenie dlžníkovi, alebo ak je dlžník zbavený práva riadenia, správcovi, a to najneskôr 30 dní po začatí reštrukturalizácie, alebo ak dôvody na *započítanie pohľadávok* vznikli neskôr, najneskôr 30 dní po vzniku dôvodu na *započítanie*. Vyhlásenie je platné aj v prípade, že sa predloží súdnemu orgánu dohľadu (články 253, 273 a 297 zákona o reštrukturalizácii).

6 Aké účinky má insolvenčné konanie na zmluvné vzťahy dlžníka?

Osobitné ustanovenia o účinkoch vyhlásenia konkurzu na záväzky úpadcu sa uvádzajú v článkoch 83 – 118 zákona o konkurze, o dedičstve nadobudnutom úpadcom v článkoch 119 – 123 a o majetkových právach vyplývajúcich z manželského zväzku úpadcu v článkoch 124 – 126.

V článkoch 81 až 82 zákona o konkurze sa zakazuje zaťaženie majetku zaradeného do konkurznej podstaty záložným právom, registrovaným záložným právom alebo hypotekárnym úverom.

Ustanovenia zmluvy, ktorej je úpadca zmluvnou stranou, brániace dosiahnutiu cieľa konkurzného konania sú vo vzťahu ku konkurznej podstate neplatné.

Zmluva o prevode vlastníctva majetku, pohľadávka alebo iné právo uzavreté s cieľom zabezpečenia pohľadávky sú vo vzťahu ku konkurznej podstate platné, ak boli uzatvorené písomne s osvedčeným dátumom, pokiaľ nejde o zmluvu o zriadení finančného zabezpečenia (článok 84 zákona o konkurze).

V článkoch 85 a 85a sa stanovujú podrobné pravidlá rámcových zmlúv o forwardových/futuritných finančných operáciách alebo o predaji cenných papierov na základe dohôd o spätnom odkúpení.

Finančné záväzky úpadcu, ktoré ešte nie sú splatné, sa stávajú splatnými dňom vyhlásenia konkurzu. V deň vyhlásenia konkurzu sa nefinančné záväzky zmenia na finančné záväzky splatné k danému dňu, aj keď lehota na ich plnenie ešte neuplynula (článok 91 zákona o konkurze).

Pohľadávku vyplývajúcu zo zmluvy uzatvorenej pri prijatí ponuky predloženej úpadcom môže veriteľ uplatniť v konkurznom konaní iba vtedy, ak bolo vyhlásenie o prijatí ponuky predložené úpadcovi pred vyhlásením konkurzu.

Ak v deň vyhlásenia konkurzu nie sú záväzky podľa zmluvy o vzájomnom plnení plne alebo čiastočne splnené, správca môže so súhlasom konkurzného sudcu (*sędzia komisarz*) splniť povinnosti úpadcu a požiadať druhú stranu, aby splnila vzájomný záväzok, alebo odstúpiť od zmluvy s účinnosťou odo dňa vyhlásenia konkurzu. Ak je úpadca v deň vyhlásenia konkurzu zmluvnou stranou akejkoľvek zmluvy, ktorá nie je zmluvou o vzájomnom plnení, správca môže od tejto zmluvy odstúpiť, ak sa v zákone nestanovuje inak.

Na žiadosť predloženú druhou zmluvnou stranou k osvedčenému dátumu správca do troch mesiacov vyhlási, či od zmluvy odstupuje alebo žiada jej plnenie. Ak správca v stanovenom čase nepredloží takéto vyhlásenie, považuje sa to za odstúpenie od zmluvy.

Druhá zmluvná strana, od ktorej sa vyžaduje skoršie splnenie záväzku, môže pozastaviť plnenie svojho záväzku až do splnenia alebo zabezpečenia vzájomného záväzku. Druhá zmluvná strana nie je oprávnená pozastaviť plnenie svojho záväzku, ak v čase uzatvorenia zmluvy vedela alebo mala vedieť o dôvodoch na vyhlásenie konkurzu (článok 98 zákona o konkurze).

Ak správca odstúpi od zmluvy, druhá zmluvná strana má nárok na vrátenie splneného záväzku aj v prípade, že je záväzok súčasťou konkurznej podstaty. Strana môže v konkurznom konaní žiadať o náhradu za splnený záväzok a straty spôsobené predložením týchto pohľadávok konkurznému sudcovi (článok 99 zákona o konkurze).

Predávajúci môže požiadať o vrátenie hnuteľného majetku vrátane cenných papierov, ktorý bol úpadcovi zaslaný bez zaplatenia ceny, ak tento majetok nebol nadobudnutý pred vyhlásením konkurzu úpadcom alebo osobou, ktorú úpadca poveril jeho predajom. Právo na vrátenie majetku má aj príjemca, ktorý majetok poslal úpadcovi. Predávajúci alebo príjemca, ktorému bol majetok vrátený, uhradí náklady, ktoré vznikli alebo majú vzniknúť, a zálohové platby. Správca však môže vrátiť majetok, ak zaplatí alebo zabezpečí cenu splatnú úpadcom a náklady. Správca je oprávnený urobiť to do jedného mesiaca od žiadosti o vrátenie (článok 100 zákona o konkurze).

Zmluva o sprostredkovaní alebo zasielateľská zmluva uzatvorená úpadcom, v ktorej bol úpadca sprostredkovateľom alebo odosielateľom, ako aj dohoda o správe cenných papierov uzatvorená úpadcom vyhlásením konkurzu zaniká. Druhá zmluvná strana môže v deň vyhlásenia konkurzu odstúpiť od zmluvy o sprostredkovaní alebo zasielateľskej zmluvy uzatvorenej úpadcom, v ktorej bol úpadca záujemcom alebo príjemcom (článok 102 zákona o konkurze).

Platnosť zmluvy o obchodnom zastúpení uplynie dňom, keď ktorákoľvek strana vyhlási konkurz. V prípade konkurzu sprostredkovateľa si môže zástupca v konkurznom konaní uplatniť nárok na stratu, ktorá mu vznikla v dôsledku zrušenia zmluvy (článok 103 zákona o konkurze).

Ak veriteľ alebo dlžník vyhlási konkurz, dohoda o zapožičaní veci zaniká na žiadosť ktorejkoľvek zo strán, ak už bol predmet zmluvy zapožičaný. Ak predmet zmluvy ešte nebol zapožičaný, dohoda zaniká (článok 104 zákona o konkurze).

Ak ktorákoľvek strana dohody o zapožičaní veci vyhlási konkurz, zmluva o zapožičaní zaniká, ak predmet pôžičky ešte nebol zapožičaný (článok 105 zákona o konkurze).

Zmluvou o prenájme nehnuteľnosti alebo nájomnou zmluvou sú zmluvné strany viazané, ak bol predmet zmluvy poskytnutý nájomcovi (články 106 – 108 zákona o konkurze). Na základe rozhodnutia vydaného konkurzným sudcom správca ukončí zmluvu o prenájme nehnuteľnosti alebo nájomnú zmluvu uzatvorenú úpadcom s výpovednou lehotou troch mesiacov, a to aj vtedy, ak by vypovedanie tejto zmluvy úpadcom nebolo povolené (články 109 – 110 zákona o konkurze).

Zmluva o úvere zaniká po vyhlásení konkurzu, ak veriteľ úpadcovi pred týmto dátumom neposkytol finančné prostriedky (článok 111 zákona o konkurze).

Vyhlásenie konkurzu neovplyvňuje zmluvu o bankovom účte úpadcu, dohodu o účte cenných papierov ani dohodu o kolektívnom účte (článok 112 zákona o konkurze).

Počas reštrukturalizácie – odo dňa jej začiatku do dňa jej ukončenia alebo do dňa, keď sa rozhodnutie o jej prerušení stane právoplatným – nemôže dlžník ani správca plniť povinnosti vyplývajúce z pohľadávok, na ktoré sa podľa zákona vzťahuje vyrovnanie.

Zmluvné ustanovenia, ktorými sa upravuje zmena alebo ukončenie právneho vzťahu dlžníka, sa v dôsledku podania návrhu na reštrukturalizáciu alebo začatia reštrukturalizácie stávajú neplatnými.

Ustanovenia zmluvy, ktorej je dlžník stranou, brániace dosiahnutiu cieľa reštrukturalizácie sú vo vzťahu k majetku zahrnutého do vyrovnania neplatné.

V článku 250 zákona o reštrukturalizácii sa stanovujú podrobné pravidlá rámcových zmlúv o forwardových/futuritných finančných operáciách alebo o predaji cenných papierov na základe dohôd o spätnom odkúpení.

Odo dňa začiatku reštrukturalizácie do dňa jej ukončenia alebo do dňa, keď sa rozhodnutie o jej prerušení stane právoplatným, nesmie prenajímateľ bez súhlasu výboru veriteľov vypovedať zmluvu o prenájme priestorov alebo nehnuteľnosti, v ktorej pôsobí podnik dlžníka.

Uvedené pravidlá týkajúce sa nájomnej zmluvy sa *mutatis mutandis* uplatňujú na zmluvy o úvere týkajúce sa finančných prostriedkov poskytnutých dlžníkovi pred dňom začatia reštrukturalizácie, na nájomné zmluvy, zmluvy o poistení majetku a o bankovom účte, záručné zmluvy, zmluvy o licenciách udelených dlžníkovi a záruky alebo akreditívy vydané pred dňom začatia reštrukturalizácie (články 256, 273 a 297 zákona o reštrukturalizácii).

V konaniach o náprave môže správca so súhlasom konkurzného sudcu navyše odstúpiť od zmluvy o vzájomnom plnení, ktorá nebola úplne alebo čiastočne vykonaná pred dňom začatia konania o náprave, ak je plnenie zmluvy druhou stranou nedeliteľné. Ak je plnenie zmluvy druhou stranou deliteľné, toto ustanovenie sa *mutatis mutandis* uplatňuje v rozsahu, v akom mala zmluvu vykonať druhá strana po začatí konania o náprave. Ak správca odstúpi od zmluvy, druhá strana si môže uplatniť nárok na vrátenie plnenia poskytnutého po začatí konania o náprave a predtým, ako táto strana dostala oznámenie o odstúpení od zmluvy, ak je toto plnenie súčasťou majetku dlžníka. Ak to nie je možné, druhá strana môže žiadať náhradu len za plnenie a za straty, ktoré jej vznikli. Tieto pohľadávky nepodliehajú vyrovnaniu (článok 298 zákona o reštrukturalizácii).

7 Aké účinky má insolvenčné konanie na konania začaté jednotlivými veriteľmi (s výnimkou prebiehajúcich súdnych konaní)?

Po podaní návrhu na **vyhlásenie konkurzu** môže súd na žiadosť dlžníka, dočasného správcu alebo veriteľa, ktorý podal návrh na vyhlásenie konkurzu, pozastaviť exekučné konanie a zrušiť zablokovanie bankového účtu, ak je to potrebné na dosiahnutie cieľov konkurzného konania (článok 39 zákona o konkurze).

Po vyhlásení konkurzu sa *exekučné* konanie vo vzťahu k majetku zahrnutému v konkurznej podstate, ktoré sa začalo pred vyhlásením konkurzu, zákonom pozastavuje ku dňu vyhlásenia konkurzu. Konanie sa podľa zákona ukončí, keď sa rozhodnutie o vyhlásení konkurzu stane právoplatným (článok 146 zákona o konkurze).

Po vyhlásení konkurzu môže súdne, správne a súdne správne konanie týkajúce sa konkurznej podstaty začať a viesť iba správca alebo sa tieto konania môžu viesť proti nemu. Veriteľ nesmie začať konanie týkajúce sa pohľadávky podliehajúcej prihláseniu (článok 144 zákona o konkurze).

V rámci **reštrukturalizácie** sa *exekučné* konanie vo vzťahu k pohľadávke zákonne podliehajúcej vyrovnaniu, ktoré sa začalo pred začatím reštrukturalizácie, podľa zákona ku dňu začatia reštrukturalizácie pozastavuje. (Články 259 a 278 zákona o reštrukturalizácii). V konaniach o náprave sa pozastavenie vzťahuje na všetky exekučné konania týkajúce sa majetku dlžníka zahrnutého do nápravy (článok 312 zákona o reštrukturalizácii).

V deň, keď rozhodnutie o schválení vyrovnania nadobudne právoplatnosť, sa podľa zákona ukončuje zabezpečovacie a *exekučné* konanie vedené proti dlžníkovi s cieľom uspokojenia pohľadávok, ktoré sú predmetom vyrovnania. Pozastavené zabezpečovacie a *exekučné* konanie vedené proti dlžníkovi na účel uspokojenia pohľadávok, ktoré nie sú predmetom vyrovnania, možno na žiadosť veriteľa obnoviť (článok 170 zákona o reštrukturalizácii).

Začatie konania o vyrovnaní, zrýchleného konania o vyrovnaní alebo konania o náprave nebráni veriteľovi v tom, aby začal súdne, správne a súdne správne konanie alebo konanie pred arbitrážnymi súdmi s cieľom uplatniť si pohľadávky, ktoré sú zahrnuté do zoznamu pohľadávok (články 257, 276 a 310 zákona o reštrukturalizácii).

8 Aké účinky má konkurzné konanie na pokračovanie súdnych sporov, ktoré nie sú ukončené v čase začatia insolvenčného konania?

Po vyhlásení konkurzu súd zastaví konanie *ex officio,* ak sa týka konkurznej podstaty, t. j. ak jeho výsledok môže mať vplyv na konkurznú podstatu (týka sa veci zahrnutej do konkurznej podstaty) a ak bol vyhlásený konkurz a ak bol v konaní vymenovaný povinný správca, ktorý má vyhlásiť konkurz [článok 174 ods. 1, 4 a 5 Občianskeho súdneho poriadku (*kodeks postępowania cywilnego*)]. Súd vyzve správcu alebo núteného správcu, aby sa zúčastnil na konaní (článok 174 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku). Ak je úpadca (dlžník) navrhovateľom, súd obnoví prerušené konanie *ex officio* hneď po určení správcu (povinného správcu) (článok 180 ods. 1 a ods. 5 Občianskeho súdneho poriadku).

Konanie proti správcovi možno začať iba vtedy, ak sa pohľadávka v konkurznom konaní nezahrnie do zoznamu pohľadávok po vyčerpaní možností stanovených v Občianskom súdnom poriadku. (Článok 145 zákona o konkurze).

V rámci reštrukturalizácie sa prebiehajúce súdne konania (prebiehajúce v okamihu začatia konania) pozastavia, ak sa konanie týka majetku zahrnutého do vyrovnania (alebo do nápravy) a v rámci reštrukturalizácie bol vymenovaný správca alebo ak bol v konaní vymenovaný dočasný správca, aby začal konanie o náprave, a konanie sa týka majetku, na ktorý sa vzťahuje zábezpeka (článok 174 ods. 1, 4 a 5 Občianskeho súdneho poriadku). Súd vyzýva dočasného správcu alebo správcu na účasť na konaní (článok 174 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku).

Schválenie pohľadávky, upustenie od pohľadávky, vyrovnanie alebo pripustenie relevantných skutkových okolností dlžníkom nemá v takýchto prípadoch bez súhlasu súdneho orgánu dohľadu žiadny právny účinok (článok 258 zákona o reštrukturalizácii).

9 Aké sú hlavné charakteristiky účasti veriteľov v insolvenčnom konaní?

Účasť veriteľov na konkurznom konaní sa upravuje v článkoch 189 – 213 zákona o konkurze. Veritelia, ktorých pohľadávky boli schválené, majú nárok na účasť na schôdzi a hlasovaní veriteľov.

Konkurzný sudca, konajúc *ex officio* alebo na požiadanie, zriaďuje výbor veriteľov a vymenúva a odvoláva jeho členov. Výbor pomáha správcovi, kontroluje jeho konanie, skúma stav finančných prostriedkov, ktoré tvoria konkurznú podstatu, udeľuje povolenie na úkony, ktoré možno vykonať len so súhlasom výboru veriteľov, a vyjadruje svoje stanovisko k iným záležitostiam, ak o to požiada konkurzný sudca alebo správca. Výbor veriteľov môže od úpadcu alebo správcu žiadať objasnenie a môže preskúmať účtovníctvo a dokumenty týkajúce sa konkurzu, pokiaľ nedôjde k porušeniu obchodného tajomstva.

Povolenie výboru veriteľov sa vyžaduje pri týchto úkonoch správcu:

pokračujúce riadenie podniku správcom, ak má trvať viac ako tri mesiace po vyhlásení konkurzu;

upustenie od predaja podniku ako celku;

priamy predaj majetku zahrnutého do konkurznej podstaty;

zmluvné pôžičky alebo úvery a zaťaženie majetku úpadcu obmedzenými vlastníckymi právami;

schválenie vyrovnania, upustenie od vyrovnania sporných pohľadávok a predloženie sporu na arbitrážny súd.

Výnimku možno uplatniť, ak sa jeden z uvedených úkonov musí vykonať okamžite a týka sa maximálnej hodnoty 10 000 PLN – v takom prípade ho môže správca alebo súdny orgán dohľadu vykonať bez povolenia výboru.

Na účel predaja hnuteľného majetku sa nevyžaduje povolenie výboru veriteľov, ak odhadovaná hodnota všetkých hnuteľných vecí, ktoré sú súčasťou konkurznej podstaty a sú uvedené v inventúrnom súpise, nepresahuje 50 000 PLN, a nepožaduje sa ani na predaj pohľadávok a iných práv, ak nominálna hodnota všetkých pohľadávok a iných práv zahrnutých do konkurznej podstaty a uvedených v inventúrnom súpise nepresahuje 50 000 PLN.

V konkurznom konaní môže veriteľ predložiť návrh na vyrovnanie.

Veritelia môžu napadnúť aj rozhodnutie konkurzného súdu alebo konkurzného sudcu týkajúce sa schválenia účtovných správ správcu, rozhodnutia týkajúce sa zoznamu pohľadávok, a to aj pokiaľ ide o pohľadávky iných veriteľov, distribučný plán, odmenu správcu a rozhodnutie prerušiť alebo ukončiť konkurzné konanie.

Účasť veriteľov **na reštrukturalizácii** sa upravuje v článkoch 104 až 139 zákona o reštrukturalizácii. Právo zúčastniť sa na schôdzi veriteľov a hlasovať majú aj veritelia, ktorých pohľadávky boli zahrnuté do schváleného zoznamu pohľadávok, ako aj veritelia, ktorí sa zúčastnia na schôdzi veriteľov a predložia konkurznému sudcovi exekučný príkaz potvrdzujúci ich pohľadávku.

Na schôdzi veriteľov možno dosiahnuť vyrovnanie, ak sa na stretnutí zúčastní najmenej pätina veriteľov oprávnených hlasovať o vyrovnaní.

Konkurzný sudca zriaďuje výbor veriteľov a *ex officio* alebo na požiadanie vymenúva a odvoláva jeho členov. Výbor veriteľov pomáha súdnemu orgánu dohľadu alebo správcovi, kontroluje ich konanie, skúma stav finančných prostriedkov, ktoré tvoria majetok zahrnutý do vyrovnania alebo nápravy, udeľuje povolenie na úkony, ktoré možno vykonať len so súhlasom výboru veriteľov, a vyjadruje svoje stanovisko k iným záležitostiam, ak o to požiada konkurzný sudca, orgán súdneho dohľadu, správca alebo dlžník. Stretnutie veriteľov a jeho členovia môžu konkurznému sudcovi predložiť svoje pripomienky k činnosti dlžníka, súdneho orgánu dohľadu alebo správcu. Výbor môže požiadať dlžníka, súdny orgán dohľadu alebo správcu o vysvetlenie a môže preskúmať účtovníctvo a dokumenty dlžníka v prípadoch, keď nejde o porušenie obchodného tajomstva. V ostatných prípadoch a v prípade pochybností konkurzný sudca špecifikuje rozsah právomocí členov výboru veriteľov vo vzťahu k preskúmaniu účtovníctva a dokumentov podniku dlžníka.
Súhlas výboru veriteľov sa vyžaduje pri týchto úkonoch dlžníka alebo správcu:
zaťaženie prvkov majetku zahrnutého do vyrovnania alebo nápravy hypotekárnym úverom, záložným právom, registrovaným záložným právom alebo hypotekárnym úverom na loď s cieľom zabezpečiť pohľadávku, ktorá nie je predmetom vyrovnania;
prevod vlastníctva predmetu alebo práva s cieľom zabezpečiť pohľadávku, ktorá nie je predmetom vyrovnania;
zaťaženie prvkov majetku zahrnutého do vyrovnania alebo nápravy inými právami;
zmluvné úvery alebo pôžičky;
uzavretie dohody o prenájme podniku dlžníka alebo jeho organizačnej časti alebo inej podobnej dohody
(ak sa tieto úkony vykonajú so súhlasom výboru veriteľov, nemožno ich vo vzťahu ku konkurznej podstate považovať za nevykonateľné);
predaj nehnuteľnosti alebo iného majetku v hodnote nad 500 000 PLN dlžníkom.
Veritelia môžu napadnúť aj rozhodnutie reštrukturalizačného súdu alebo konkurzného sudcu týkajúce sa schválenia účtovných správ správcom, rozhodnutia týkajúce sa zoznamu pohľadávok (v konaniach o vyrovnaní a náprave) a pohľadávky iných veriteľov, odmenu súdnemu orgánu dohľadu alebo správcovi a rozhodnutie prerušiť alebo ukončiť konkurzné konanie.

10 Ako môže správca využívať a scudzovať majetok z konkurznej podstaty?

V konkurznom konaní správca po vyhlásení konkurzu vykoná inventúrny súpis, odhadne konkurznú podstatu a navrhne plán likvidácie. V pláne likvidácie sa stanovuje navrhovaný spôsob predaja majetku úpadcu, a to najmä pokiaľ ide o podnik, čas predaja, odhad výdavkov a ekonomické zdôvodnenie pokračovania podnikateľskej činnosti (článok 306 zákona o konkurze). Po vykonaní inventúrneho súpisu a vypracovaní finančnej správy alebo po predložení všeobecnej písomnej správy správca likviduje konkurznú podstatu (článok 308 zákona o konkurze).
Po likvidácii môže správca pokračovať v riadení podniku úpadcu, ak je možné vyrovnanie s veriteľmi alebo ak je možné predať celý podnik úpadcu alebo jeho organizačné zložky (článok 312 zákona o konkurze).
V rámci reštrukturalizácie, t. j. zrýchleného konania o vyrovnaní a konania o vyrovnaní, dlžník naďalej vykonáva bežné riadenie svojho podniku. Podľa článku 239 ods. 1 a článku 295 zákona o reštrukturalizácii môže byť dlžník zbavený práva riadenia, ak:
dlžník úmyselne alebo inak porušuje zákon prostredníctvom riadenia vedúceho k ujme pre veriteľov alebo možnej ujme v budúcnosti;
je zrejmé, že spôsob riadenia nie je zárukou vykonania vyrovnania, alebo ak bol pre dlžníka určený správca (*kurator*) podľa článku 68 ods. 1;
dlžník nedodržiava pokyny vydané konkurzným sudcom alebo súdnym orgánom dohľadu, a to najmä tým, že v lehote stanovenej konkurzným sudcom nepredloží návrhy zákonného vyrovnania.
Ak sa v záujme účinnosti **konania o náprave** vyžaduje osobná účasť dlžníka alebo jeho zástupcov a ak súčasne zaručujú vhodné riadenie, súd môže dlžníkovi povoliť riadiť celý podnik alebo časť podniku v rozsahu bežného riadenia (článok 288 ods. 3 zákona o reštrukturalizácii).
V **konaniach o schválení vyrovnania** dlžník riadi svoj podnik počas celého trvania konania.

11 Ktoré pohľadávky možno prihlásiť voči konkurznej podstate dlžníka, a akým spôsob sa zaobchádza s pohľadávkami vzniknutými po začatí insolvenčného konania?

V konkurznom konaní sa prihlásia všetky pohľadávky osobných veriteľov. Pohľadávku môže prihlásiť aj veriteľ, ktorého pohľadávka bola zabezpečená hypotekárnym úverom, záložným právom, registrovaným záložným právom, fiškálnym záložným právom, hypotekárnym úverom na loď alebo iným zápisom do katastra, registra hypotekárnych úverov alebo registra lodí (ak veriteľ pohľadávku neprihlási, môže byť do zoznamu zaradená *ex officio*). Pohľadávky vyplývajúce z pracovnoprávneho vzťahu sa do zoznamu zahŕňajú *ex officio* (článok 236 ods. 1 a 2 a článok 237 zákona o konkurze).
Ako prvé sa uhrádzajú náklady na konkurzné konanie a ďalej záväzky konkurznej podstaty, ktoré vznikli po vyhlásení konkurzu – (článok 230 ods. 2 a článok 343 ods. 1 a 11 zákona o konkurze), a to bez vypracovania distribučného plánu.
V reštrukturalizácii sa zoznam pohľadávok vzťahuje na osobné pohľadávky voči dlžníkovi, ktoré vznikli pred začatím reštrukturalizácie (článok 76 zákona o reštrukturalizácii). V zozname pohľadávok sa samostatne uvádzajú pohľadávky, ktoré podliehajú zákonnému vyrovnaniu, a pohľadávky, ktoré podliehajú vyrovnaniu so súhlasom veriteľa (článok 86 zákona o reštrukturalizácii).
V reštrukturalizácii sa pohľadávky neprihlasujú. Správca alebo orgán dohľadu vypracuje zoznam pohľadávok na základe účtovníctva dlžníka, jeho ostatných dokladov, zápisov do katastra a registra hypotekárnych úverov a ďalších registrov.
Vyrovnanie je záväzné pre veriteľov, ktorých pohľadávky podľa zákona podliehajú vyrovnaniu, aj keď nie sú zahrnuté v zozname pohľadávok.
Vyrovnanie nie je záväzné pre veriteľov, ktorých dlžník nezverejnil a ktorí sa nezúčastnili na konaní (článok 166 zákona o reštrukturalizácii).
Vyrovnanie sa nemôže vzťahovať na pohľadávky na výživné, dávky vyplácané ako odškodnenie za spôsobenie choroby, práceneschopnosti, zdravotného postihnutia alebo smrti a anuitu priznanú výmenou za práva v rámci anuitnej zmluvy; nároky na prevod majetku a na zastavenie porušovania práv; pohľadávky, za ktoré je dlžník zodpovedný v súvislosti s nadobudnutím dedičstva po začatí reštrukturalizácie, po zaradení dedičstva do vyrovnania alebo nápravy; pohľadávky na časť príspevkov sociálneho poistenia financovaných poisteným, keď je dlžník platiteľom.
Z vyrovnania sú vylúčené pohľadávky vyplývajúce z pracovnoprávneho vzťahu a pohľadávky zaručené majetkom dlžníka prostredníctvom hypotekárneho úveru, záložného práva, registrovaného záložného práva, fiškálneho záložného práva alebo hypotekárneho úveru na loď v časti, ktorej hodnota je krytá cenným papierom, pokiaľ veriteľ nesúhlasí s jej zahrnutím do vyrovnania (článok 151 zákona o reštrukturalizácii).

12 Aké sú pravidlá prihlasovania, overovania a schvaľovania pohľadávok?

Pravidlá prihlasovania, overovania a schvaľovania pohľadávok v konkurznom konaní sa stanovujú v článkoch 239 – 266 zákona o konkurze.
V konkurznom konaní sú za prihlásenie pohľadávok zodpovední veritelia. Pohľadávky sa musia prihlásiť najneskôr do 30 dní od zverejnenia rozhodnutia o vyhlásení konkurzu v Súdnom a obchodnom vestníku (*Monitor Sądowy i Gospodarczy*), potom v Centrálnom registri reštrukturalizácií a konkurzov (*Centralny Rejestr Restrukturyzacji i Upadłości*) (článok 51 zákona o konkurze a článok 455 zákona o reštrukturalizácii).
Pohľadávky vyplývajúce z pracovnoprávneho vzťahu netreba prihlasovať. Pohľadávky tohto druhu sa do zoznamu pohľadávok zaraďujú *ex officio* (článok 237 zákona o konkurze).
Veriteľ prihlasuje svoju pohľadávku písomne v dvoch vyhotoveniach. Prihlásenie by malo obsahovať meno a adresu veriteľa, osobné identifikačné číslo (PESEL) alebo číslo národného súdneho registra (KRS), a ak nie sú k dispozícii, údaje umožňujúce jasne identifikovať veriteľa, vymedziť pohľadávku spolu s náhodnými poplatkami a hodnotou nefinančnej pohľadávky, dôkazy potvrdzujúce existenciu tejto pohľadávky (ak bola pohľadávka zaradená do zoznamu pohľadávok vypracovaného v rámci reštrukturalizácie, stačí uviesť túto skutočnosť), kategóriu, do ktorej môže byť pohľadávka zahrnutá, zábezpeky s ňou

spojené a stav konania, ak je pohľadávka predmetom prebiehajúceho súdneho, správneho, súdneho správneho alebo arbitrážneho súdneho konania. Ak sa prihlási pohľadávka, pri ktorej úpadca nie je osobným dlžníkom, musí sa uviesť predmet zábezpeky, ktorý sa má použiť na krytie pohľadávky. Ak je veriteľ spoločníkom alebo akcionárom spoločnosti úpadcu, uvedie počet a druh akcií, ktoré vlastní.
Správne predložené prihlásenie konkurzný sudca doručí správcovi, ktorý overí, či sú prihlásené pohľadávky potvrdené účtovníctvom úpadcu alebo inými dokladmi, alebo zápismi do katastra nehnuteľností a registra hypotekárnych úverov alebo do iných registrov, a úpadcu vyzve, aby v určenej lehote vyhlásil, či pohľadávku potvrdzuje. Ak prihlásená pohľadávka nie je potvrdená účtovníctvom úpadcu alebo inými dokladmi, alebo zápismi do katastra nehnuteľností a registra hypotekárnych úverov alebo do iných registrov, správca vyzve veriteľa, aby do jedného týždňa predložil dokumenty uvedené v prihlásení pohľadávky pod hrozbou, že pohľadávku odmietne potvrdiť. Správca však môže zohľadniť dokumenty predložené po tomto termíne, ak tým nespôsobí oneskorenie predloženia zoznamu konkurznému sudcovi.
Do dvoch týždňov od oznámenia, že do spisu bol pridaný zoznam pohľadávok, môže veriteľ predložiť konkurznému sudcovi námietku. Aj úpadca môže vzniesť námietku, ak návrh zoznamu pohľadávok nie je v súlade s jeho požiadavkami alebo vyhláseniami. Ak úpadca nepodá žiadne vyhlásenie, hoci k tomu bol vyzvaný, môže vzniesť námietku iba v prípade, že vyhlásenie nepodal z dôvodov, ktoré sú mimo jeho kontroly.
Konkurzný sudca upravuje zoznam pohľadávok po tom, ako rozhodnutie o pohľadávke nadobudne právoplatnosť – a ak je toto rozhodnutie napadnuté, tak po konečnom rozhodnutí súdu – a schvaľuje zoznam pohľadávok. V prípade, že nebola vznesená námietka, sudca po uplynutí lehoty na podanie námietok schváli zoznam pohľadávok. Konkurzný sudca môže upraviť zoznam pohľadávok *ex officio*. Ak sa zistí, že do zoznamu pohľadávok boli zaradené neexistujúce alebo čiastočne neexistujúce pohľadávky alebo že do zoznamu *ex officio* neboli zahrnuté požadované pohľadávky, konkurzný sudca môže zoznam pohľadávok upraviť *ex officio*.
Pohľadávka, ktorej prihlásenie sa nevyžaduje alebo ktorá sa zverejní po uplynutí lehoty, sa uvedie v dodatku k zoznamu pohľadávok. Zoznam pohľadávok sa opraví v súlade s konečnými rozsudkami. Zmena sumy pohľadávok, ktorá nastane po vypracovaní zoznamu pohľadávok, sa zohľadní pri zostavení distribučného plánu alebo pri hlasovaní na schôdzi veriteľov.
Po ukončení alebo prerušení konkurzného konania slúži výpis zo zoznamu pohľadávok, ktorý schválil konkurzný sudca a v ktorom sa uvádza pohľadávka a suma prijatá v súvislosti s touto pohľadávkou zo strany veriteľa, ako exekučný príkaz proti úpadcovi (to neplatí pre veriteľov, vo vzťahu ku ktorým úpadca nebol osobným dlžníkom). Úpadca môže požiadať o to, aby sa pohľadávka uvedená v zozname pohľadávok vyhlásila za neexistujúcu alebo existujúcu v menšom rozsahu, ak úpadca nepotvrdil pohľadávku prihlásenú v konkurznom konaní a súd ešte v tejto veci neprijal konečný rozsudok. Po tom, ako sa výpis zo zoznamu vyhlási za vykonateľný, môže úpadca vzniesť námietku, že pohľadávka uvedená v zozname pohľadávok neexistuje alebo existuje v menšom rozsahu tým, že podá návrh na vyhlásenie exekučného príkazu za nevykonateľný.
V reštrukturalizácii sa otázka vypracovania zoznamu pohľadávok upravuje v článkoch 84 – 102 zákona o reštrukturalizácii.
Orgán dohľadu alebo správca vypracuje zoznam pohľadávok na základe účtovníctva dlžníka, jeho ďalších dokladov, zápisov do katastra a registra hypotekárnych úverov a ďalších registrov. V konaniach o náprave, ktoré sa začali na základe zjednodušenej žiadosti, sa zoznam pohľadávok vypracuje podľa možnosti na základe zoznamu pohľadávok vypracovaných v predchádzajúcom procese reštrukturalizácie. Ak návrh na vyrovnanie zahŕňa rozdelenie veriteľov do skupín, zoznam pohľadávok sa zostavuje s prihliadnutím na navrhované rozdelenie.
V zozname pohľadávok sa samostatne uvádzajú pohľadávky, ktoré sú predmetom vyrovnania podľa zákona, a pohľadávky, ktoré podliehajú vyrovnaniu so súhlasom veriteľa.
V zrýchlenom konaní o vyrovnaní môže dlžník vzniesť námietku proti zaradeniu pohľadávky do zoznamu pohľadávok. Takáto pohľadávka sa považuje za spornú pohľadávku. V tomto prípade konkurzný sudca zodpovedajúcim spôsobom upraví zoznam pohľadávok a zoznam sporných pohľadávok.
V konaní o vyrovnaní a v konaní o náprave môžu účastníci konania do dvoch týždňov od oznámenia dátumu predloženia zoznamu pohľadávok a zoznamu sporných pohľadávok vzniesť u konkurzného sudcu námietku proti zaradeniu pohľadávky do zoznamu pohľadávok. Dlžník môže vzniesť námietku, ak zoznam pohľadávok nie je v súlade s jeho vyhlásením o schválení alebo odmietnutí schválenia pohľadávky. Ak dlžník neposkytne žiadne vyhlásenie, môže vzniesť námietky len vtedy, ak preukáže, že vyhlásenie nepodal z dôvodov mimo jeho kontroly. V rovnakej lehote môže dlžník alebo veriteľ, ktorý nebol zaradený do zoznamu pohľadávok, namietať proti tomu, že bol zo zoznamu vynechaný.
Námietku podanú po uplynutí uvedenej lehoty alebo námietku neprípustnú z iných dôvodov, či námietku s chybami, ktoré namietajúca strana neopravila, alebo námietku, za ktorú strana nevyplatila príslušný poplatok, konkurzný sudca zamietne.
Konkurzný sudca neprihliada na vyhlásenia a dôkazy, ktoré nie sú obsiahnuté v námietke, pokiaľ namietajúca strana *prima facie* nepreukáže, že ich do námietky nezahrnula bez vlastného zavinenia, alebo pokiaľ oneskorené vyhlásenia a dôkazy nespôsobia oneskorenie preskúmania prípadu.
Skutočnosti odôvodňujúce námietku možno preukázať len listinnými dokladmi alebo znaleckým posudkom. Ak súd pohľadávku potvrdí konečným rozsudkom, námietka proti zaradeniu pohľadávky do zoznamu pohľadávok môže byť založená iba na udalostiach, ku ktorým došlo po ukončení súdneho konania, v ktorom bol daný rozsudok prijatý
Námietku do dvoch mesiacov od jej podania na neverejnom zasadnutí preskúma konkurzný sudca, jeho zástupca alebo vymenovaný sudca. Ak sudca skúmajúci námietku rozhodne, že je potrebné vypočutie, oznámi to súdnemu orgánu dohľadu alebo správcovi, dlžníkovi a veriteľovi, ktorý vzniesol námietku, a veriteľovi, proti ktorého pohľadávke bola námietka vznesená. Ich neúčasť na vypočutí, hoci aj odôvodnená, nebráni vydaniu rozhodnutia. Konkurzný sudca, jeho zástupca alebo vymenovaný sudca môže upustiť od dokazovania na základe znaleckého posudku, ak znalec vydal stanovisko v iných konaniach pred súdom, arbitrážnym súdom alebo správnym orgánom. V tomto prípade sú dôkazom dokumenty obsahujúce znalecký posudok.
Proti rozhodnutiu o predmete námietky sa môže odvolať dlžník, súdny orgán dohľadu alebo správca a veritelia.
Zoznam pohľadávok sa upraví v rozsahu uvedenom v rozhodnutí po tom, ako rozhodnutie o námietke nadobudne právoplatnosť. V zrýchlenom konaní o vyrovnaní schvaľuje zoznam pohľadávok konkurzný sudca na schôdzi veriteľov.
V konaní o vyrovnaní a v konaní o náprave konkurzný sudca schvaľuje zoznam pohľadávok po uplynutí lehoty na podanie námietok, alebo ak je vznesená námietka, po tom, ako nadobudne právoplatnosť rozhodnutie o námietke.
Konkurzný sudca schváli zoznam pohľadávok, ktoré nie sú dotknuté námietkami a ktoré ešte len budú predmetom konečného rozhodnutia, ak súčet pohľadávok, ktorých sa námietky týkajú, nepresahuje 15 % všetkých pohľadávok, z ktorých veriteľom vyplýva právo hlasovať o vyrovnaní. Súd alebo konkurzný sudca preruší konanie o týchto námietkach, ak vo vzťahu k nim nebolo v čase hlasovania o vyrovnaní prijaté konečné rozhodnutie.
Ak sa zistí, že zoznam obsahuje pohľadávku, ktorá úplne alebo čiastočne neexistuje, alebo sa týka inej osoby, ako je osoba uvedená ako veriteľ v zozname, môže konkurzný sudca odstrániť pohľadávku zo zoznamu *ex officio*. Rozhodnutie o vylúčení pohľadávky zo zoznamu sa doručuje veriteľovi, ktorého sa týka, dlžníkovi, orgánu dohľadu a správcovi. Tieto osoby sa proti rozhodnutiu nemôžu odvolať.
Orgán dohľadu alebo správca pripraví dodatok k zoznamu pohľadávok, ak sa po predložení zoznamu zverejní pohľadávka, ktorá na ňom nebola uvedená.
Po konečnom odmietnutí schválenia vyrovnania alebo konečnom prerušení reštrukturalizácie slúži výpis zo schváleného zoznamu pohľadávok s uvedením mena veriteľa a jeho pohľadávky ako exekučný príkaz proti dlžníkovi.

Po konečnom schválení vyrovnania slúži výpis zo schváleného zoznamu pohľadávok spolu s výpisom z konečného rozhodnutia o schválení vyrovnania ako exekučný príkaz voči dlžníkovi a strane, ktorá poskytla zábezpeky zaručujúce vykonanie vyrovnania, ak bol súdu predložený dokument potvrdzujúci zábezpeku, a voči strane, ktorá je povinná vykonať dodatočnú platbu, ak vyrovnanie umožňuje dodatočné platby medzi veriteľmi.
Dlžník môže požiadať o to, aby bola pohľadávka uvedená v zozname pohľadávok vyhlásená za neexistujúcu alebo existujúcu v menšom rozsahu, ak dlžník v rámci reštrukturalizácie podal námietku a súd ešte vo vzťahu k tejto námietke neprijal konečné rozhodnutie.
Po tom, ako sa výpis zo schváleného zoznamu pohľadávok vyhlási za vykonateľný, môže dlžník vzniesť námietku, že pohľadávka uvedená v zozname pohľadávok neexistuje alebo existuje v menšom rozsahu, a to podaním návrhu na vyhlásenie exekučného príkazu za nevykonateľný.

13 Aké sú pravidlá rozdelenia výťažku? Aké je poradie pohľadávok a práv veriteľov?

Pravidlá upravujúce rozdelenie výnosov v **konkurznom konaní** sa stanovujú v článkoch 335 – 351 zákona o konkurze.
Najprv sa uhrádzajú trovy konania a potom, ak to výnosy umožnia, ďalšie záväzky vyplývajúce z konkurznej podstaty v takom poradí, v akom sa príslušné sumy pridávajú do konkurznej podstaty.
Pohľadávky na výživné za obdobie po vyhlásení konkurzu musí príjemca uhrádzať v čase ich splatnosti, kým sa nevypracuje konečný distribučný plán, a to každej oprávnenej strane a vo výške, ktorá nie je vyššia ako minimálna mzda. Zvyšok týchto pohľadávok sa z konkurznej podstaty neuhrádza.
Pohľadávky vyplatené z konkurznej podstaty (po úplnom uhradení trov konania, záväzkov z konkurznej podstaty a pohľadávok na výživné) patria do týchto kategórií:
prvá kategória – pohľadávky vyplývajúce z pracovnoprávneho vzťahu za obdobie pred vyhlásením konkurzu (uplatňuje sa *mutatis mutandis* na pohľadávky z Fondu pre zaručené zamestnanecké požitky na to, aby sa z konkurznej podstaty splatili dávky vyplácané zamestnancom spoločnosti úpadcu) okrem pohľadávok týkajúcich sa odmien zástupcov úpadcu alebo osoby vykonávajúcej činnosti riadenia podniku úpadcu alebo dohľadu nad podnikom úpadcu; pohľadávok poľnohospodárov vyplývajúcich zo zmlúv o dodaní plodín z ich poľnohospodárskych podnikov, pohľadávok na výživné a dávky vyplácané ako odškodnenie za spôsobenie choroby, práceneschopnosti, zdravotného postihnutia alebo smrti a anuity priznanej výmenou za práva v rámci anuitnej zmluvy za posledné tri roky pred vyhlásením konkurzu, pohľadávok na platby sociálneho poistenia a pohľadávok, ktoré vznikli v rámci reštrukturalizácie a sú výsledkom úkonov správcu, alebo pohľadávok vyplývajúcich z úkonov dlžníka po začatí reštrukturalizácie, pri ktorých sa nevyžaduje súhlas výboru veriteľov alebo súhlas súdneho orgánu dohľadu, alebo vykonávaných so súhlasom výboru veriteľov alebo so súhlasom súdneho orgánu dohľadu, ak bol konkurz vyhlásený v dôsledku preskúmania zjednodušeného návrhu na vyhlásenie konkurzu, ako aj pohľadávok týkajúcich sa úverov, pôžičiek, dlhopisov, záruk, akreditívov alebo iných finančných nástrojov uvedených vo vyrovnaní prijatom v rámci reštrukturalizácie a poskytnutých v súvislosti s vykonaním tohto vyrovnania, ak bol konkurz vyhlásený v dôsledku preskúmania návrhu na vyhlásenie konkurzu, ktorý bol predložený najneskôr tri mesiace po konečnom zrušení vyrovnania;
druhá kategória – ostatné pohľadávky, ak nie sú uspokojené v iných kategóriách, najmä dane a verejné poplatky, ako aj iné pohľadávky na príspevky sociálneho poistenia;
tretia kategória – úroky z pohľadávok zahrnutých do uvedených kategórií v poradí, v akom sa vyplácajú istiny, ako aj súdne a správne pokuty a pohľadávky týkajúce sa darov a odkazov;
štvrtá kategória – pohľadávky spoločníkov alebo akcionárov týkajúce sa úveru alebo iného právneho úkonu s podobnými účinkami, najmä dodania tovaru na splátky úpadcovi, ktorý bol kapitálovou spoločnosťou počas piatich rokov pred vyhlásením konkurzu, s úrokom.
Ak suma, ktorá sa má rozdeliť, nestačí na uspokojenie všetkých pohľadávok, pohľadávky z nasledujúcej kategórie sa uspokoja až po úplnom uspokojení pohľadávok z predchádzajúcej kategórie, a ak suma, ktorá sa má rozdeliť, nestačí na uspokojenie všetkých pohľadávok danej kategórie, tieto pohľadávky sa uspokoja v pomere k výške každej z nich.
Pohľadávky zabezpečené hypotekárnym úverom, záložným právom, registrovaným záložným právom, fiškálnym záložným právom a hypotekárnym úverom na loď, ako aj práva, ktoré zanikli v súlade s ustanoveniami zákona a dôsledkami zverejnenia osobných práv a pohľadávok, ktoré zaťažujú nehnuteľnosť, trvalé užívacie právo, vlastnícke právo člena družstva vo vzťahu k obytným priestorom alebo námornému plavidlu zapísanému v registri lodí, sa uspokojujú zo sumy získanej prostredníctvom likvidácie zaťaženej strany zníženej o náklady na likvidáciu tejto strany a iné náklady na konkurzné konanie vo výške najviac jednej desatiny sumy získanej prostredníctvom likvidácie; odpočítaná časť nákladov na konkurzné konanie však nesmie byť vyššia ako časť zodpovedajúca podielu hodnoty zaťaženého predmetu na hodnote celej konkurznej podstaty. Tieto pohľadávky a práva sa uspokojujú v poradí podľa priority.
Ak sa suma získaná prostredníctvom likvidácie zaťaženej strany použije na uspokojenie pohľadávok zabezpečených hypotekárnym úverom a zanikajúcimi právami, ako aj na uspokojenie osobných práv a pohľadávok, priorita závisí od toho, kedy nadobudol účinnosť zápis hypotekárneho úveru, práva alebo pohľadávky do katastra a do registra hypotekárnych úverov.
Pohľadávky na zábezpeku kryté cenným papierom sa podľa osobitného ustanovenia uhrádzajú rovnakým spôsobom ako uvedené pohľadávky. Suma, ktorá patrí veriteľovi, sa počíta najprv voči hlavnej pohľadávke, potom úrokom a ostatným pohľadávkam na zábezpeku, pričom trovy konania sa uhrádzajú nakoniec.
Ak sa nehnuteľnosť, právo na trvalé užívanie, vlastnícke právo člena družstva na obytné priestory alebo námorné plavidlo zapísané do registra lodí predáva pred uspokojením pohľadávok zabezpečených hypotekárnym úverom alebo hypotekárnym úverom na loď a inými právami vrátane osobných práv a pohľadávok, ktorými bol zaťažený predaný predmet a ktorých platnosť vypršala v dôsledku predaja, uspokoja sa pohľadávky na výživné, ako aj dávky vyplácané ako kompenzácia za spôsobenie choroby, pracovnej neschopnosti, zdravotného postihnutia alebo úmrtia a anuita priznaná výmenou za práva v rámci anuitnej zmluvy za obdobie po vyhlásení konkurzu a odmeny za prácu zamestnancov vykonávanú na nehnuteľnosti, plavidle alebo v priestoroch počas troch mesiacov pred predajom, ale iba do výšky trojnásobku výšky minimálnej mzdy.
V rámci reštrukturalizácie sa pohľadávky uhrádzajú na základe vyrovnania schváleného súdom. Pravidlá upravujúce uspokojovanie pohľadávok sú stanovené v článkoch 155 – 163 zákona o reštrukturalizácii.
Vo vyrovnaní sa môžu veritelia rozdeliť do skupín, ktoré zahŕňajú rôzne kategórie záujmov, najmä:
veritelia s pohľadávkami vyplývajúcimi z pracovnoprávneho vzťahu, ktorí súhlasili s tým, že budú zahrnutí do vyrovnania;
poľnohospodári, ktorí majú pohľadávky súvisiace s dodávkou plodín z vlastného poľnohospodárskeho podniku;
veritelia, ktorých pohľadávky sú zabezpečené majetkom dlžníka prostredníctvom hypotekárneho úveru, záložného práva, registrovaného záložného práva, fiškálneho záložného práva alebo hypotekárnym úverom na loď, ako aj prevodom vlastníctva predmetu, pohľadávky alebo iného práva veriteľovi, pričom títo veritelia súhlasili so zahrnutím do vyrovnania;
veritelia, ktorí sú spoločníkmi alebo akcionármi dlžníka, ktorý je kapitálovou spoločnosťou, a ktorí vlastnia akcie spoločnosti, na základe ktorých majú najmenej 5% hlasov v zhromaždení spoločníkov alebo vo valnom zhromaždení.
Podmienky reštrukturalizácie záväzkov dlžníka sú pre všetkých veriteľov rovnaké, a ak hlasovanie o vyrovnaní prebieha v skupinách veriteľov, sú rovnaké aj pre veriteľov patriacich do tej istej skupiny, ak by veriteľ výslovne nesúhlasil s menej priaznivými podmienkami.

Uplatnenie výhodnejších podmienok reštrukturalizácie záväzkov dlžníka je prijateľné pre veriteľa, ktorý po začatí reštrukturalizácie poskytol alebo má poskytnúť financovanie vo forme úveru, dlhopisov, bankových záruk, akreditívov alebo na základe iného finančného nástroja, ktoré je potrebné na vykonanie vyrovnania.
Podmienky reštrukturalizácie pohľadávok vyplývajúcich z pracovnoprávneho vzťahu nesmú ohroziť minimálnu mzdu pracovníkov.
Reštrukturalizácia sa vzťahuje rovnako na finančné aj nefinančné záväzky. Ak v lehote jedného týždňa od prijatia oznámenia o dátume schôdze veriteľov a kópie návrhu vyrovnania veriteľ podá námietku proti reštrukturalizácii svojej pohľadávky na nepeňažnú pohľadávku, pričom predloží vyhlásenie orgánu dohľadu alebo správcovi, alebo ak vzhľadom na povahu nepeňažnej pohľadávky nie je možná reštrukturalizácia, pohľadávka sa zmení na peňažnú. Tento účinok vzniká po začatí konania.
Podmienky reštrukturalizácie pohľadávok uvedených v článku 161 ods. 1 a ods. 3 sa môžu líšiť podľa priority.

14 Aké sú podmienky a účinky ukončenia insolvenčného konania (najmä ukončenia vyrovnaním)?

Konkurzné konanie uzatvorí súd po vykonaní konečného distribučného plánu alebo v prípade, že sa v rámci konania uspokojili pohľadávky všetkých veriteľov.
V deň nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o ukončení konkurzného konania úpadca znovu získa právo spravovať svoj majetok a nakladať s ním.
Po skončení konkurzného konania sa ukončia všetky prebiehajúce konania, ktoré správca otvoril s cieľom vyhlásiť úkony úpadcu vedúce k ujme pre veriteľov za neplatné, a zaniknú vzájomné pohľadávky na vrátenie nákladov konania. V iných občianskoprávnych konaniach úpadca nahrádza správcu.
V priebehu 30 dní od oznámenia rozhodnutia o ukončení konkurzného konania môže úpadca, ktorý je fyzická osoba, predložiť žiadosť o vypracovanie splátkového kalendára a na oslobodenie od zvyšného dlhu, ktorý nebol vyrovnaný v konkurznom konaní. Súd žiadosť zamietne v prípade, že úpadca sám spôsobil svoju platobnú neschopnosť alebo významne zvýšil jej rozsah, či už úmyselne alebo hrubou nedbanlivosťou, a takisto v prípade, že:
dôkazy v danom prípade poukazujú na skutočnosti, ktoré sú dôvodom na vylúčenie úpadcu z podnikania ako samostatne zárobkovo činnej osoby alebo v rámci občianskeho partnerstva a z funkcie člena dozornej rady, člena výboru audítorov, zástupcu fyzickej osoby, ktorá vykonáva obchodnú činnosť v rovnakej oblasti podnikania, obchodnej spoločnosti, štátneho podniku, družstva, nadácie alebo združenia; alebo
úpadca si riadne neplnil povinnosti, ktoré mu boli uložené v konkurznom konaní; alebo
v období desiatich rokov pred podaním návrhu na vyhlásenie konkurzu úpadca podliehal konkurznému konaniu, v ktorom došlo k úplnému alebo čiastočnému oddlženiu; okrem prípadov, keď k platobnej neschopnosti úpadcu alebo k zvýšeniu jej rozsahu došlo napriek náležitej starostlivosti zo strany úpadcu; alebo
v desiatich rokoch, ktoré predchádzali podaniu návrhu na vyhlásenie konkurzu, bol zrušený splátkový kalendár navrhnutý pre úpadcu podľa článku 370e ods. 1 alebo 2 alebo článku 49120; alebo
v desiatich rokoch, ktoré predchádzali podaniu návrhu na vyhlásenie konkurzu, sa v konečnom konaní zistilo, že právny úkon úpadcu viedol k ujme pre veriteľov,
– pokiaľ oddlženie úpadcu nie je odôvodnené dôvodmi spravodlivosti alebo humanitárnej potreby.
Vo svojom rozhodnutí o návrhu splátkového kalendára súd stanoví, do akej miery a v akom čase (nie viac ako 36 mesiacov) musí dlžník zaplatiť dlhy schválené v zozname pohľadávok a nevyplatené v priebehu konkurzného konania na základe distribučných plánov, ako aj to, od akej časti záväzkov, ktoré vznikli pred vyhlásením konkurzu, bude úpadca po vykonaní splátkového kalendára oslobodený. Počas vykonávania splátkového kalendára nemožno začať exekučné konanie vo vzťahu k pohľadávkam, ktoré vznikli pred vyhlásením konkurzu (s výnimkou pohľadávok vyplývajúcich z povinností uvedených v článku 370f ods. 2 a pohľadávok, ktoré úpadca nezverejnil, ak sa veriteľ nezúčastnil na konaní), a úpadca nesmie vykonať právne úkony, ktoré by mohli narušiť jeho schopnosť vykonávať splátkový kalendár (vo výnimočných prípadoch môže súd na žiadosť úpadcu s takýmto právnym úkonom súhlasiť alebo ho schváliť).
Do konca apríla každého roka musí úpadca predložiť súdu správu o vykonávaní splátkového kalendára za predchádzajúci kalendárny rok, v ktorej uvedie získané príjmy, splatené sumy a nadobudnutý majetok s hodnotou vyššou ako priemerná mesačná odmena v podnikateľskom sektore okrem platieb dividend zo zisku v treťom štvrťroku predchádzajúceho roka.
Súd môže zmeniť splátkový kalendár, ak úpadca nie je schopný plniť povinnosti stanovené v tomto kalendári, a to na žiadosť úpadcu a po vypočutí veriteľov. Takisto môže predĺžiť lehotu splácania dlhov na maximálne 18 mesiacov.
Ak sa ekonomická situácia úpadcu počas vykonávania splátkového kalendára významne zlepší a toto zlepšenie možno pripísať iným dôvodom než nárastu miezd alebo príjmov z obchodnej činnosti vykonávanej osobne úpadcom, veriteľ a úpadca môžu predložiť žiadosť o zmenu splátkového kalendára. Súd rozhodne o zmene splátkového kalendára po vypočutí úpadcu a veriteľov, na ktorých sa splátkový kalendár vzťahuje.
Súd, konajúc *ex officio* alebo na žiadosť veriteľa, zruší splátkový kalendár, ak úpadca neplní povinnosti uvedené v splátkovom kalendári, po vypočutí úpadcu a veriteľov, na ktorých sa splátkový kalendár vzťahuje, pokiaľ neplnenie záväzkov nie je zanedbateľné, alebo ak oslobodenie od zvyšku dlhu nie je odôvodnené dôvodmi spravodlivosti alebo humanitárnej potreby; to platí *mutatis mutandis*, ak úpadca:
včas nepredloží správu o vykonávaní splátkového kalendára;
v správe o vykonávaní splátkového kalendára nezverejní získané príjmy alebo majetok;
vykoná právny úkon, ktorý by mohol ohroziť jeho schopnosť vykonávať splátkový kalendár bez súhlasu súdu alebo bez toho, aby súd schválil daný úkon;
úpadca zatajuje majetok alebo sa v konečnom rozsudku stanoví, že vykonal právne úkony vedúce k ujme pre veriteľov.
Ak sa splátkový kalendár zruší, záväzky úpadcu nie sú vyrovnané.
Súd vydá rozhodnutie potvrdzujúce vykonanie splátkového kalendára a oslobodenie úpadcu od záväzkov, ktoré vznikli pred vyhlásením konkurzu a neboli splnené prostredníctvom vykonania splátkového kalendára, po tom, ako úpadca splní povinnosti uvedené v splátkovom kalendári. Úpadca nemôže byť oslobodený od pohľadávok na výživné, záväzkov súvisiacich s dávkami vyplácanými ako náhrada za spôsobenie choroby, práceneschopnosti, zdravotného postihnutia alebo smrti, od splatných pokút uložených súdom, od povinnosti nahradiť spôsobenú ujmu a utrpenie, od povinnosti dodatočnej náhrady škody alebo peňažných dávok nariadených súdom ako trestné alebo probačné opatrenie, od povinnosti náhrady škody vyplývajúcej z trestného činu či priestupku, ktorý bol potvrdený konečným rozsudkom, a od pohľadávok, ktoré úpadca úmyselne neoznámil, ak sa veriteľ nezúčastnil na konaní.
Zmeny v právnych vzťahoch podľa ustanovení zákona sú pre úpadcu a pre druhú stranu záväzné aj po ukončení konkurzného konania, ak sa v ustanoveniach osobitného legislatívneho aktu nestanovuje inak.
Reštrukturalizácia sa skončí, keď sa rozhodnutie súdu o schválení alebo odmietnutí schválenia vyrovnania stane právoplatným. Dlžník potom opätovne získa právo spravovať svoj majetok, ak mu bolo odňaté alebo bolo obmedzené, ak sa vo vyrovnaní nestanovuje inak (článok 171 zákona o reštrukturalizácii).
Po vykonaní vyrovnania alebo vymožení pohľadávok, na ktoré sa vzťahuje vyrovnanie, súd na žiadosť dlžníka, orgánu dohľadu nad vyrovnaním alebo inej osoby oprávnenej podľa vyrovnania vykonať vyrovnanie alebo dohliadať na jeho vykonanie vydá rozhodnutie potvrdzujúce vykonanie vyrovnania (článok 172 zákona o reštrukturalizácii).

15 Aké majú veritelia práva po ukončení insolvenčného konania?

Ak sa po ukončení **konkurzného konania** voči fyzickým osobám vykonávajúcim hospodársku alebo odbornú činnosť vypracuje splátkový kalendár, veriteľ môže požiadať súd, aby zrušil splátkový kalendár, ak si úpadca nesplní povinnosti uvedené v splátkovom kalendári alebo včas nepredloží správu

o vykonávaní splátkového kalendára, v správe o vykonávaní splátkového kalendára nezverejní získané príjmy alebo majetok, bez súhlasu súdu vykoná právne úkony, ktoré by mohli ohroziť jeho schopnosť vykonávať splátkový kalendár, neoznámi majetok alebo sa v konečnom rozsudku potvrdí, že vykonal právne úkony na úkor veriteľov (článok 370e zákona o konkurze).
Pri **reštrukturalizácii** môže veriteľ požiadať súd o zrušenie vyrovnania, ak dlžník nedodržiava ustanovenia vyrovnania alebo ak je zrejmé, že vyrovnanie nebude vykonané (predpokladá sa, že vyrovnanie nebude vykonané, ak si dlžník neplní svoje záväzky schválené po schválení vyrovnania). Žiadajúca strana sa môže odvolať proti rozhodnutiu o zamietnutí žiadosti (článok 176 zákona o reštrukturalizácii).
Ak sa vyrovnanie zruší alebo sa skončí jeho platnosť, existujúci veritelia môžu uplatniť svoje pohľadávky v pôvodných sumách a sumy vyplatené na základe vyrovnania sa počítajú voči týmto pohľadávkam. Pohľadávka je zabezpečená hypotekárnym úverom, záložným právom, registrovaným záložným právom, fiškálnym záložným právom alebo hypotekárnym úverom na loď až do sumy, ktorá ešte má byť uhradená (článok 177 zákona o reštrukturalizácii).

16 Kto má hradiť trovy insolvenčného konania?

Konkurzné konanie sa v zásade skladá z dvoch fáz, t. j. konanie o vyhlásení konkurzu a konanie po vyhlásení konkurzu.
Trovy konania na účel vyhlásenia konkurzu sa uhrádzajú najskôr zo zálohovej platby uskutočnenej navrhovateľom vo výške rovnajúcej sa priemernej mesačnej odmene v podnikateľskom sektore okrem platieb dividend zo zisku v treťom štvrťroku predchádzajúceho roka, ktorú oznamuje predseda Ústredného štatistického úradu. Ak sa konanie začne na žiadosť veriteľa, náklady znáša úpadca v prípade, že sa vyhlási konkurz, alebo ak je žiadosť zamietnutá z dôvodu nedostatočného majetku.
Trovy konania po vyhlásení konkurzu sa uhrádzajú z konkurznej podstaty. Ak majetok platobne neschopného dlžníka nepostačuje na úhradu trov konania alebo postačuje len na ich úhradu, súd zamietne návrh na vyhlásenie konkurzu.
Náklady na **reštrukturalizáciu** znáša dlžník. Náklady, ktoré má uhradiť dlžník zbavený práva riadenia, uhrádza správca na žiadosť súdu alebo konkurzného sudcu.
Účastníci konania znášajú náklady spojené so svojou účasťou.
Trovy konania začatého po podaní námietky proti zahrnutiu pohľadávky iného veriteľa uhrádza dlžník namietajúcemu veriteľovi, ak námietka vyústi do odmietnutia zahrnúť spornú pohľadávku, pokiaľ dlžník nenapadne zaradenie pohľadávky do zoznamu pohľadávok vo vyhlásení predloženom podľa článku 86 ods. 2 a 9 alebo ak nevznesie námietku.

17 Aké sú pravidlá týkajúce sa neplatnosti, odporovateľnosti alebo nevymáhateľnosti právnych úkonov, ktoré poškodzujú kolektívny záujem veriteľov?

V konkurznom konaní sú právne úkony, ktoré úpadca vykoná v súvislosti s konkurznou podstatou, neplatné. Odpredaj celého dedičstva alebo časti dedičstva alebo dedičského podielu úpadcom je takisto neplatný, rovnako ako predaj podielu na predmete zahrnutom v dedičstve a súhlas úpadcu s tým, aby iný dedič odpredal podiel na predmete zahrnutom v dedičstve.
Súhlas veriteľov sa pod hrozbou neplatnosti vyžaduje pri týchto úkonoch (článok 206 zákona o konkurze):
pokračujúce riadenie podniku správcom, ak má trvať viac ako tri mesiace po vyhlásení konkurzu;
upustenie od predaja podniku ako celku;
priamy predaj majetku zahrnutého do konkurznej podstaty;
zmluvné pôžičky alebo úvery a zaťaženie majetku úpadcu obmedzenými vlastníckymi právami;
schválenie vyrovnania, upustenie od vyrovnania sporných pohľadávok a predloženie sporu na arbitrážny súd.
Výnimku možno uplatniť, ak sa jeden z uvedených úkonov musí vykonať okamžite a týka sa maximálnej hodnoty 10 000 PLN – v takom prípade ho môže správca alebo súdny orgán dohľadu vykonať bez súhlasu výboru.
Na účel predaja hnuteľného majetku sa nevyžaduje súhlas výboru veriteľov, ak odhadovaná hodnota všetkých hnuteľných vecí, ktoré sú súčasťou konkurznej podstaty a sú uvedené v inventúrnom súpise, nepresahuje 50 000 PLN, a nevyžaduje sa ani na predaj pohľadávok a iných práv, ak nominálna hodnota pohľadávok a iných práv zahrnutých do konkurznej podstaty a uvedených v inventúrnom súpise nepresahuje 50 000 PLN. Týka sa to aj súhlasu s predajom pohľadávok a iných práv, ak nominálna hodnota všetkých pohľadávok a iných práv zahrnutých do konkurznej podstaty uvedených v zozname pohľadávok nie je vyššia ako ekvivalent 50 000 PLN.
Zápis do katastra nehnuteľností a registra hypotekárnych úverov alebo do iného registra zaťažujúceho majetok úpadcu obmedzeným majetkovým právom bez súhlasu požadovaného podľa článku 1 podlieha výmazu z registra *ex officio*. Základom na výmaz z registra je konečné rozhodnutie konkurzného sudcu, ktorý posúdi zápis ako neprípustný (článok 206 ods. 5 zákona o konkurze).
Konkurzný sudca stanovuje opatrenia, ktoré správca nesmie vykonať bez jeho súhlasu alebo bez súhlasu výboru veriteľov. To znamená, že konkurzný sudca môže rozšíriť katalóg úkonov uvedených v článku 206, pri ktorých sa pod hrozbou neplatnosti vyžaduje súhlas výboru veriteľov.
Právne úkony, ktorými úpadca predal svoj majetok v priebehu 12 mesiacov pred podaním návrhu na vyhlásenie konkurzu, sú neplatné, ak boli vykonané bezplatne alebo za úhradu, no hodnota plnenia úpadcu zjavne prekročila protiplnenie získané úpadcom, vyhradené pre úpadcu alebo pre tretiu stranu. Toto pravidlo sa *mutatis mutandis* uplatní na súdne vyrovnanie, schválenie pohľadávky alebo odpustenie pohľadávky.
Žiadny účinok nemá ani zábezpeka na dlh a splácanie dlhu, ktorý nie je splatný, ak ho úpadca splatí v priebehu šiestich mesiacov pred podaním návrhu na vyhlásenie konkurzu. Strana, ktorá získa platbu alebo zábezpeku, však môže prostredníctvom nároku alebo námietky požiadať o schválenie týchto úkonov ako účinných, ak si v čase vykonania úkonov nebola vedomá existencie dôvodov na vyhlásenie konkurzu.
Uvedené pravidlá sa nevzťahujú na záruky vytvorené pred vyhlásením konkurzu v súvislosti s forwardovými/futuritnými finančnými operáciami, pôžičkami z finančných nástrojov alebo predajom cenných papierov na základe dohôd o spätnom odkúpení uvedených v článku 85 ods. 1.
Na žiadosť tretej strany môže konkurzný sudca nariadiť, aby sa vzájomné plnenie tejto osoby vrátilo z konkurznej podstaty, ak bolo vykonané v súvislosti s právnym úkonom tejto tretej strany a úpadcu v súvislosti s majetkom zahrnutým do konkurznej podstaty. Ustanovenia o neoprávnenom plnení sa *mutatis mutandis* uplatnia na tento druh plnenia. Vrátenie tohto plnenia možno nariadiť, ak sa právny úkon vykonal po vyhlásení konkurzu a pred zverejnením rozhodnutia o konkurze v registri, pričom tretia strana uplatňujúca náležitú starostlivosť o vyhlásení konkurzu nemohla vedieť (článok 77 zákona o reštrukturalizácii).
Postúpenie budúcej pohľadávky nemá vplyv na konkurznú podstatu, ak vznikne po vyhlásení konkurzu, pokiaľ sa dohoda o postúpení pohľadávky neuzatvorila najneskôr šesť mesiacov v osvedčenom dátume pred predložením písomného návrhu na vyhlásenie konkurzu.
Právny úkon v súvislosti s konkurznou podstatou vykonaný za odplatu vyhlasuje za neplatný konkurzný sudca *ex officio* alebo na žiadosť príjemcu, ak ho úpadca vykonal v priebehu šiestich mesiacov pred podaním návrhu na vyhlásenie konkurzu s manželským partnerom, s príbuzným v priamej línii vrátane príbuzného na základe manželstva, s príbuzným v nepriamej línii do druhého stupňa vrátane príbuzného na základe manželstva, s osobou, ktorá je v skutočnom vzťahu s osobou úpadcu, žije s ním v spoločnej domácnosti alebo je jeho adoptívnym rodičom alebo dieťaťom, pokiaľ druhá strana konania nepreukáže, že záujem veriteľov nebol poškodený. Proti rozhodnutiu konkurzného sudcu sa možno odvolať.
Uvedené pravidlo platí aj pre úkony vykonané úpadcom so spoločnosťou, v ktorej je členom správnej rady alebo jediným spoločníkom alebo akcionárom, a so spoločnosťami, v ktorých sú osoby uvedené v prvom odseku členmi predstavenstva alebo jedinými spoločníkmi alebo akcionármi. Toto pravidlo sa *mutatis mutandis* uplatní na úkony vykonávané úpadcom, ktorý je spoločnosťou alebo právnickou osobou, ak sa vykonávajú s jeho partnermi, ich zástupcami

alebo manželmi a s prepojenými podnikmi, ich spoločníkmi a zástupcami a manželskými partnermi týchto osôb, a na úkony vykonávané úpadcom, ktorý je spoločnosťou, s inou spoločnosťou, ak jedna bola materskou spoločnosťou alebo ak je táto spoločnosť materskou spoločnosťou úpadcu aj druhej strany úkonu.
Konajúc *ex officio* alebo na žiadosť správcu, konkurzný sudca vyhlási určitú časť odmeny, ktorá sa týka obdobia pred vyhlásením konkurzu, nie však viac ako šesť mesiacov pred podaním návrhu na vyhlásenie konkurzu, za neplatnú vo vzťahu ku konkurznej podstate, ak je odmena za prácu vykonávanú osobou zastupujúcou úpadcu alebo odmena zamestnanca vykonávajúceho úlohy riadenia podniku, alebo odmena osoby poskytujúcej služby súvisiace s riadením podniku úpadcu alebo dohľadom nad ním uvedená v pracovnej zmluve, zmluve o poskytnutí služby alebo v uznesení riadiaceho orgánu úpadcu uzatvorených/schválených pred vyhlásením konkurzu zjavne vyššia ako priemerná odmena za tento druh práce alebo služieb a nie je odôvodnená množstvom práce, a to aj v prípade, že už bola vyplatená.
Konkurzný sudca môže vyhlásiť odmenu uvedených osôb za obdobie po vyhlásení konkurzu, za úplne alebo čiastočne neplatnú vo vzťahu ku konkurznej podstate, ak nie je odôvodnená množstvom práce, keďže riadenie prevzal správca.
Na žiadosť správcu konkurzný sudca takisto za neplatné v súvislosti s konkurznou podstatou vyhlási tieto úkony:
zaťaženie majetku úpadcu hypotekárnym úverom, záložným právom, registrovaným záložným právom alebo hypotekárnym úverom na loď, ak úpadca nebol osobným dlžníkom voči zabezpečenému veriteľovi a bremeno bolo zriadené v priebehu 12 mesiacov pred podaním návrhu na vyhlásenie konkurzu, pričom úpadcovi sa neposkytlo žiadne plnenie súvisiace s jeho zriadením;
zaťaženie majetku úpadcu hypotekárnym úverom, záložným právom, registrovaným záložným právom alebo hypotekárnym úverom na loď, ak bolo bremeno zriadené za plnenie neúmerne nízkej hodnoty v porovnaní s hodnotou zriadenej zábezpeky;
už uvedené bremená bez ohľadu na hodnotu plnenia, ak sa nimi zabezpečujú dlhy osôb uvedených v článku 128 zákona o konkurze (osoby blízke úpadcovi), pokiaľ druhá strana nepreukáže, že záujem veriteľov nebol poškodený;
zmluvné pokuty za neplnenie alebo nesprávne plnenie záväzku, ak úpadca do veľkej miery záväzok splnil alebo ak je zmluvná sankcia zjavne nadhodnotená.
Právne úkony úpadcu spôsobujúce ujmu veriteľom vo veciach, na ktoré sa nevzťahuje zákon o konkurze, sa *mutatis mutandis* riadia ustanoveniami Občianskeho zákonníka o ochrane veriteľa pred platobnou neschopnosťou dlžníka.
V rámci reštrukturalizácie podliehajú pod hrozbou neplatnosti súhlasu výboru veriteľov (v súlade s článkom 129 zákona o reštrukturalizácii) tieto úkony dlžníka alebo správcu:
zaťaženie prvkov majetku zahrnutého do vyrovnania alebo nápravy hypotekárnym úverom, záložným právom, registrovaným záložným právom alebo hypotekárnym úverom na loď s cieľom zabezpečiť pohľadávku, ktorá nie je predmetom vyrovnania;
prevod vlastníctva predmetu alebo práva s cieľom zabezpečiť pohľadávku, ktorá nie je predmetom vyrovnania;
zaťaženie prvkov majetku zahrnutého do vyrovnania alebo nápravy inými právami;
zmluvné úvery alebo pôžičky;
uzavretie dohody o prenájme podniku dlžníka alebo jeho organizačnej časti alebo inej podobnej dohody.
(Uvedené úkony vykonané so súhlasom výboru veriteľov nemožno v súvislosti s konkurznou podstatou považovať za neplatné.)
predaj nehnuteľnosti alebo iného majetku v hodnote nad 500 000 PLN dlžníkom.
Ustanovenia zmluvy, ktorej je dlžník stranou, brániace dosiahnutiu cieľa reštrukturalizácie sú vo vzťahu k vyrovnaniu majetku neplatné (článok 248, článok 273, článok 297 zákona o reštrukturalizácii).
V konaniach o náprave sú vo vzťahu k majetku zahrnutému do nápravy neplatné tie právne úkony dlžníka, prostredníctvom ktorých v posledných 12 mesiacoch pred podaním návrhu na začatie konania predal svoj majetok, ak je hodnota plnenia poskytnutého dlžníkom podstatne vyššia ako hodnota plnenia poskytnutá dlžníkovi alebo vyhradená pre dlžníka alebo tretiu stranu. Toto pravidlo sa *mutatis mutandis* uplatní na súdne vyrovnanie, schválenie pohľadávky alebo odpustenie pohľadávky.
Neplatné sú aj zábezpeky týkajúce sa majetku zahrnutého do nápravy zriadené v priamej súvislosti s poskytnutím plnenia dlžníkovi, ktoré dlžník zriadil v priebehu 12 mesiacov pred podaním návrhu na začatie konania o náprave, ako aj zábezpeky v časti, ktorá je v deň zriadenia zábezpeky, o viac ako polovicu vyššia ako hodnota zabezpečeného plnenia poskytnutého dlžníkovi spolu s pohľadávkami na zábezpeku uvedenými v dokumente, ktorý je podkladom na zriadenie zábezpeky, zriadené v priebehu 12 mesiacov pred predložením návrhu na začatie konania o náprave (článok 304 zákona o reštrukturalizácii).
V konaní o náprave konkurzný sudca, konajúc *ex officio* alebo na žiadosť správcu, vyhlási určitú časť odmeny, ktorá sa týka obdobia pred vyhlásením konkurzu, nie však viac ako tri mesiace pred podaním návrhu na začatie konania o náprave, za neplatnú vo vzťahu k podstate nápravy, ak je odmena za prácu vykonávanú osobou zastupujúcou dlžníka alebo odmena zamestnanca vykonávajúceho úlohy riadenia podniku, alebo odmena osoby poskytujúcej služby súvisiace s riadením podniku dlžníka alebo dohľadom nad ním uvedená v pracovnej zmluve, zmluve o poskytnutí služby alebo v uznesení riadiaceho orgánu dlžníka uzatvorených/schválených pred začiatkom konania o náprave zjavne vyššia ako priemerná odmena za tento druh práce alebo služieb a nie je odôvodnená množstvom práce, a to aj v prípade, že už bola vyplatená.
Konkurzný sudca môže vyhlásiť odmenu uvedených osôb za obdobie po začatí konania o náprave za úplne alebo čiastočne neplatnú vo vzťahu k majetku zahrnutému nápravy, ak nie je odôvodnená množstvom práce, keďže riadenie prevzal správca (článok 305 zákona o reštrukturalizácii).
Správca môže začať konanie o vyhlásení úkonu za neplatný a iné konania, v rámci ktorých sa nárok zakladá na neplatnosti úkonu.
Opatrenie nemožno vyhlásiť za neplatné po uplynutí jedného roka od začatia konania o náprave, pokiaľ táto právomoc podľa Občianskeho zákonníka nevypršala skôr. Táto lehota sa neuplatňuje, ak sa prostredníctvom námietky podá žiadosť o vyhlásenie opatrenia za neplatné.
Právne úkony úpadcu spôsobujúce ujmu veriteľom vo veciach, na ktoré sa nevzťahujú uvedené ustanovenia, možno napadnúť v súlade s ustanoveniami Občianskeho zákonníka o ochrane veriteľa pred platobnou neschopnosťou dlžníka (články 306 – 308 zákona o reštrukturalizácii).
Posledná aktualizácia: 06/12/2019
Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.